

KAUKOKUUNTELUA ja asemanmetsästystä

Lahti on radioharrastuksen pääkaupunki

Lahdessa on jo 90-vuotiset perinteet radioharrastuksesta: tänään DX-kuuntelu vetää edelleen harrastajia Radiomäelle kaukokuuntelemaan ja metsästämään uusia asemia vaikkapa maapallon alapuolelta.

Teksti: Tarmo Taulo | Kuva: Jani Mahkonen

Kari Kallio innostui radioharrastajaksi monen muun 60-lukulaisen nuoren tapaan, merirosvoradioita kuuntelemalla yön hiljaisuudessa.

”Radio Carolina, Radio London, tietysti Luxemburg ja monet muut kuunneltiin, kun Yleisradiosta ei juurikaan popmusiikkia tullut. DX-harrastuskin alkoi siitä”, muistelee Kari Kallio, Lahden Radioharrastajat ry:n puheenjohtaja.

Kallion radioharrastus sai uutta vauhtia, kun hän osallistui YLE:n popohjelman nimikisaan 1970 ja voitti sen.

”Nimeksi tuli Poppamies. Sain palkinnoksi pääsyt seuraamaan ohjelman tekoa paikan päällä. Ohjelman toimittajasta **Pentti Kemp- paisesta** tuli Suomen ensimmäinen radio-dj. Kehotin Kempista käyttämään äänitunnuksia paljon. Olin kuunnellut, että maailmalla se oli kova juttu. Kaikuefektin Pena oli hoitanut niin, että puhekanava ohjattiin tarkkailukaiuttimeen, tarkkaamon puolella avattiin väliovi ja kaiku oli siinä!” muistelee Kallio.

Jo Sibelius harrasti

DX-kuuntelu, ”diksaaminen” on radioharrastus, jossa bongataan kaukaisia yleisradioja TV-asemien lähetyksiä. Kun löydät radiolaitteillasi vaikkapa krikettiä Radio New Zealand Internationalista tai timanttikenttien työläisten haastatteluja Radio Clube de Angolasta, niin... ”kuuntelet lähetystä ja lähetät siitä raportin radioasemalle. Sitten saat onnistuneesta kaukokuuntelusta todisteen, OSL-kortin”, kertoo Kallio.

”Joskus vastaukset ovat erikoisiakin. Sain eräältä kiinalaiselta radioasemalta Maon Pienen punaisen kirjan ja lakattuja julisteita puhemiehestä.”

Kallio on kuunnellut noin sataa DX-maata. Suomen tunnetuimpia kaukokuuntelijoita lienee **Jean Sibelius**, joka kuunteli mielenkiinnolla sävellystensä tulkintoja eri maiden radiolähetyksistä.

Kaukokuuntelu on antoisa harrastus. Kieli- taidon kehittymisen lisäksi voi löytää vaikkapa Ouagadougoun, rakentaa omaa radiotekniikkaa (suunnittele uusi antenni), tutustua radiokelien vaikutukseen kuuntelussa (tunnetko ionosfäärin ilmiöt), kerätä ja oppia uusia kulttuurikokemuksia.

”Radio on edelleen minulle ilmiönä ihmeellinen ja kiinnostava asia. Maapallo on pyöreä,

”Kuuntelun
siirtyminen tietokoneelle on tuonut
uusia harrastajia,
ja moni konkari on
innostunut uudelleen”

ja radiolähetyks kulkee ilman johtoa vaikka Australiaan, meidän jalkojemme alle”, nau-
raa Kallio.

Digitaalisuus, internet on tuonut uusia mahdollisuuksia radioharrastajalle. Vaikkei netillä ainakaan vielä voi radiokeleihin vaikuttaa, niin kaukokuuntelija saa tarvitsemansa tietomäärän ja yhteydenpidon tietokoneestaan.

”Kaukokuuntelun siirtyminen myös tietokoneen näytölle on tuonut uusia harrastajia ja moni entinenkin konkari on innostunut uudelleen”, uskoo Kari Kallio.

Maaailman tylsin radioasema?

Jännittävimmillään voi kaukokuuntelija saada lähettimeensä hyvin salaperäisiä ase-
mia. Lahden Radioharrastajien sihteeri **Jari Lehtinen** kertoo Venäjällä toimineesta UVB-76-asemasta, jonka taajuudella kuultiin lyhyitä puhuttuja viestejä, äänimerkkejä, outoja koodeja. Salaliittoteorian paikka!

”Hurjimpien amerikkalaisten väitteiden mukaan asema viestittää ohjeita ydinsukellusveneille, ja kun lähetys loppuu, se on merkki siitä, että ankara tuho on kohdannut ja ohjukset on laukaistava heti”, Jari Lehtinen kertoo. ”Ehkä kyseessä oli maailman tylsin radioasema.”

No kun spekuloitu asema sitten vuonna 2010 yhtäkkiä lopetti äänimerkkinsä, eivät ufot laskeutuneet eikä ydinsotakaan alkanut.

Kari Kallio muistuttaa, että Lahti on suomalaisen radiotoiminnan keskuskaupunki. Jo ennen radiomastoja ja YLE:n radioasema kaupungissa oli Suomen ensimmäisiä yksityisiä radioasemia. Lahden 90-vuotista historiaa radiokaupunkina juhlistetaan elokuussa 2016 Suomen DX-liiton järjestämässä kesäkokouksessa.

Lahden Sähkölaitoksen työnjohtaja Edvard Inkinen oli rakentamassa Lahden ensimmäistä radioasemaa.

Täällä Lahden Radio kokeilee!

Jo ennen kuin Suomen tärkein radioasema, legendaarinen Lahden pitkäaaltoasema (1928–1993) aloitti toimintansa, toimi kaupungissa oma radio. Lahden Radioharrastajien toimesta rakennettiin Rautatienkatu 9:n ullakkokerroksessa olevaan torniosaan, ns. Singerin taloon kaupungin ensimmäinen yksityinen radioasema jouluna vuonna 1925.

Lahtelaiset radioharrastajat olivat päättäneet yhdessä rakentaa oman radiolähettimen, jonka lähetyksiä lahtelaiset ja lähiympäristön asukkaat saivat kuunnella.

Radioharrastajien nokkamiehenä toimi Lahden sähkölaitoksen työnjohtaja Edvard Inkinen, jonka asiantuntemusta käytettiin aseman rakentamisessa. Edvard Inkisen poika Ensio muisteli pioneerivuosia radioharrastuksen parissa ja kertoi, kuinka ohjelmansuorittajat esiintyivät yleensä harrastelijoina ilman korvausta.

”Tätini Oili Pakarinen kävi muutamia kertoja laulamassa Lahden Radioon. Kerran taas, kun hän tuli esiintymään, kuuluttaja ilmoitti: Nyt esiintyy laulaja neiti Oili Pakarinen Suomalaisesta Oopperasta. Vaikka sitten kuinka kuuntelimme, ei radiosta kuulunut mitään. Kuuluttaja ei ollut muistanut kytkeä mikrofonia käyttöön. Isäni sai toimittaa herttaiset terveiset radion toimitsijoille. Olihan tätini vauvautunut Helsingistä saakka tänne!”

Lahden ensimmäinen radioasema vaike-
ni 1927. Se ryhtyi välittämään vasta perustetun Suomen Yleisradio YLE:n ohjelmia.